

SPIS RZECZY

Od wydawcy	1
Przedmowa autora do wydania angielskiego	4

Rozdział pierwszy

POGLĄDY MALTHUSA

Zjawisko głodu na świecie	8
Tomas Robert Malthus i jego „Prawo Ludności”	10
Malthus o Prawach Zbożowych i „Nieprodukcyjnych Konsumentach”	18
Współcześni zwolennicy Malthusa	23

Rozdział drugi

STOPA URODZEŃ, LUDNOŚĆ I DOCHÓD

Ludność świata	32
Podwajanie się liczby ludności	35
Stopa urodzeń	38
Gęstość zaludnienia	48
Porównanie dochodu narodowego w różnych krajach . . .	53
Dane dotyczące gęstości zaludnienia, dochodów, konsumpcji energii, siły roboczej oraz długości linii kolejowych	56
Obawa przed nadprodukcją	60

Rozdział trzeci

ZASOBY ŻYWNOŚCI I LUDNOŚĆ W STANACH ZJEDNOCZONYCH

Proroctwa zwolenników Malthusa	72
Przyrost ludności a produkcja środków żywności	74
Nauka i technologia w służbie człowieka	78
Prawo zmniejszających się przychodów	82
Sztuczne nawadnianie	86
Powodzie, posucha i erozja	89
Przeszkody w zwiększaniu produkcji rolnej	95

WOJNA I GŁÓD

Pogląd Malthusa na wojnę	103
Przeludnienie a dążenie do zagarnięcia kolonii	107
Wojna jako przyczyna nędzy — budżety wojskowe	112
Zniszczenia spowodowane przez wojnę	115
Straty w produkcji wskutek wojny	118
Ogólne koszty wojny i możliwe wydatki alternatywne	120
Podsumowanie i wnioski	124

Rozdział piąty

DZIERŻAWA ZIEMI, LICHWA I UBÓSTWO

Dzierżawa ziemi w Tanganice	126
Dzierżawa ziemi w Kenii	129
Dzierżawa ziemi w Związku Południowej Afryki	131
Dzierżawa ziemi w innych rejonach Afryki	133
Dzierżawa ziemi i lichwa na Bliskim Wschodzie	138
Dzierżawa ziemi i lichwa w Indiach	140
Dzierżawa ziemi i lichwa na pozostałych obszarach Azji	142
Dzierżawa ziemi i lichwa w Ameryce Łacińskiej	147

Rozdział szósty

EKONOMIKA DZIERŻAWY ZIEMI

Malthus o dzierżawie ziemi	155
Drobna wolna własność gruntowa: problem rozdrobnienia gruntów	157
Małe gospodarstwa indywidualne: problem cen ziemi	160
Mit farmy rodzinnej	162
Inne systemy dzierżawy ziemi	168
Spółdzielcza i państwowa uprawa ziemi	171
Ekonomika reformy rolnej	174

Rozdział siódmy

UPRZEMYSŁOWIENIE W KRAJACH GOSPODARCZO SŁABO ROZWINIĘTYCH

Bezrobocie w krajach rolniczych ubogich w kapitał	185
Niska wydajność pracy w ubogich w kapitał krajach rol- niczych	188
Upośledzenie krajów surowcowych pod względem cen	189

Dalsze korzyści wynikające z uprzemysłowienia	195
Zasoby potrzebne do uprzemysłowienia	198
Jakie mogą być źródła kapitału?	201

Rozdział ósmy

POLITYKA HANDLOWA I INWESTYCJE ZAGRANICZNE

Polityka handlowa Stanów Zjednoczonych	209
Polityka handlowa Wielkiej Brytanii	217
Bezpośrednie zamierzone opóźnienia rozwoju przemysłu przetwórczego w koloniach	222
Struktura zagranicznych inwestycji i darowizn	226

Rozdział dziewiąty

ZYSKI, PŁACE, PODATKI I UPRZEMYSŁOWIENIE

Zyski zagranicznych przedsiębiorstw w krajach gospodar- czo słabo rozwiniętych	234
Poziom płac i praca przymusowa w krajach gospodarczo słabo rozwiniętych	243
Systemy podatkowe jako przyczyna ubóstwa	253
Bilanse płatnicze kolonii	259
Ekonomia uprzemysłowienia	262

Rozdział dziesiąty

ZNANE METODY ZWIĘKSZANIA PRODUKCJI ŻYWNOŚCI

Produkcja żywności na świecie — faktyczna i możliwa do osiągnięcia	270
Powódzie, erozja i nawadnianie	277
Mechanizacja rolnictwa	284
Hodowla roślin i zwierząt	286
Owady, choroby i gryzonie	293
Hodowla ryb	294
Obyczaje i wierzenia jako przeszkody w zwiększaniu pro- dukcji żywności	299

Rozdział jedenasty

POTENCJALNE MOŻLIWOŚCI ZWIĘKSZENIA PRODUKCJI ŻYWNOŚCI

Produkcja energii	307
Zwiększenie zasobów wody	313
Produkcja żywności bez gleby	317

Możliwości hodowli drzew	320
Zbiory roślin jadalnych i niejadalnych	324
Możliwości krajów gospodarczo słabo rozwiniętych a przyszłość nauki	326

Rozdział dwunasty

ZASOBY ŻYWNOŚCI I LUDNOŚĆ W PUERTO RICO: STUDIUM MONOGRAFICZNE

Stanowisko zwolenników Malthusa	335
Stopa urodzeń, ludność i dochód	337
Wpływ czynników wojskowych na ekonomikę Puerto Rico	343
Dzierżawa ziemi przyczyną ubóstwa	345
Wpływ polityki Stanów Zjednoczonych na Puerto Rico . .	351
Uprzemysłowienie, podatki, płace i zyski	356
Obyczaje społeczne i rozwój gospodarczy	367
Zwiększenie produkcji żywności	374